

קול רינה

חדשות מהקהילות הקתוליות הדוברות עברית בישראל

ברכות לראש השנה

משמעות תקיעת השופר בקרב העם היהודי בראש השנה הינה קריאה להתעוררות ולעשיית תשובה, לחזור אל האלוהים ואל תורתו. גם אנו רוצים להתחיל את שנת תש"ע באותה רוח של תשובה, ומלאי מרץ על מנת להמשיך את מפעל בניית הקהילות והרחבת פעילויותיהן. בשנה שעברה היו לנו רגעים רבים לשמוח ולצמוח בהם, בין היתר: הסמכתו לכהונה של האב רומן, ביקור האפיפיור, קייטנת הילדים... על כולם אנו מודים לאלוהים. גם בשנה הבאה אנחנו חפצים לשמוח ולצמוח, לבנות ולהיבנות, לשתול ולהזריע. נתפלל כי בכל דברינו ובכל מעשינו נדע בפני מי אנו עומדים כדי שנקיים את רצונו. מי ייתן ושנת תש"ע תהיה שנת שגשוג לקהילותינו בארץ ושנת קדושה ואמונה לכל חבריהן. אני מאחל לכולנו, לכל חברי הקהילות, לכל ידידינו ובני משפחותינו ולכל בית ישראל ולעולם כולו שנה טובה, מתוקה ומבורכת, שנת שלום לארצנו, לאזורנו ולעולמנו.

האב דויד - הממונה על הקהילות

ושאבתם מים בששון!

עמנואל מקהילת ירושלים כותבת לנו אודות המשמעות של חגי חודש תשרי.

דָּרְשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ קִרְאוּהוּ בְּהִיטּוֹתוֹ קְרוֹב — זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה יַעֲזֹב רֶשַׁע דָּרְכּוֹ וְאִישׁ אֶן מַחֲשַׁבְתּוֹ וְיֵשֵׁב אֶל-יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל-אֱלֹהֵינוּ כִּי-יִרְפָּה לְסֻלּוֹחַ — זֶה יוֹם כִּיפּוּר נוֹדֵעַ בְּיְהוּדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ: וַיְהִי בְשָׁלֹם סָבוּ וּמְעוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן — זֶה סוּכוֹת (ישעיה נ"ה, 6-7 ומזמור ע"ו 2-3)

חודש תשרי קרב ובא ויחד אתו שורה של חגים קשורים זה לזה: ראש השנה, יום הכיפורים, סוכות. הכול מתחיל בחשבון נפש וזכר יום הדין ומסתיים בשמחת תורה ונכונות מחודשת ללכת בדרכי אלוהים. שלושת החגים בסימן הכרה חגיגית באלוהים כבורא עולם וכמלך כל הבריות. ברם להכרה זו יש שתי פנים ושני שלבים:

* יראת קודש וחרדה בפני המלך שבו מידת הדין. בראש השנה נגזר הדין: מי יחיה, מי לא. אך אלוהים הוא גם אב לבניו ובו מידת רחמים. לכן אמנם הדין נגזר בראש השנה, אינו נחתם אלא במוצאי יום הכיפורים, כך שניתנים לחוטאים עשרה ימי תשובה.

* שמחה והודיה: אחרי טיהור נפשם על ידי תפילה, תשובה וצום, עם ישראל מוכן לגור בדיור ארעי (הסוכה) כאבותיו במדבר ובוה להביע את תלותו בה' - הוא מלך העולם המכסה את עמו בענן שכינתו. זה גם הזמן ליהנות מן הפירות של השנה שחלפה ולבקש גשם לשנה חדשה פורייה.

בכל אלה עם ישראל מביע את שאיפתו לגאולה שלמה וציפייתו ליום שבו תתגלה מלכות ה' בעיני כולם וכל הגויים יבואו להשתחוות לה'. מוזמנים גם אנחנו לחזור בתשובה ולשמוח בה' כך שתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה!

ושאבתם-מים בששון מפעני הישועה (ישעיה י"ב, 3)

ביקור האפיפיור אצלנו

האפיפיור ברוך ה-16 ביקר אצלנו מה-11 עד ה-15 במאי. הוא נועד כאן עם ראשי המדינה, ראשי הכנסיות ונציגי הדתות השונות. הוא נתן ביטוי מובהק לעמדת הכנסייה בנושאים רבים ובעיקר שני דברים עיקריים: הרחבת הדו-שיח עם העם היהודי והעמקת ההוקרה לשורשים היהודיים של הכנסייה מצד אחד, והמחויבות של הכנסייה הקתולית לתהליך השלום בין הישראלים לבין הפלסטינים מצד שני. ביקורו של האפיפיור שם דגש על הכנסייה המקומית בארץ הקדוש ושלוש רגעי השיא של שהותו בקרבנו היו שלוש המיסות שהוא ערך בנוכחות המוני הנוצרים: בסמוך לגת-שמנים בירושלים, בסמוך לכנסיית המולד בבית לחם ובסמוך לכנסיית הבשורה בנצרת.

השתתפות הקהילות בביקור האפיפיור בארץ

היכן היו הקהילות הקתוליות הדוברות עברית במשך ביקור האפיפיור? הקהילות הכינו את עצמן היטב למפגשים השונים עם האפיפיור בשמחה ובצפייה. הודות ליוזמה שיצאה מקהילת ירושלים, הצטיידנו בחולצות ובכובעים שנשאו את הלוגו שלנו וכך נהיינו לנציגים של קהילותינו הקתוליות הדוברות עברית בישראל. השתתפותם של חברי קהילה כה רבים בשתי המיסות ההמוניות שנערכו, אחת בירושלים ואחרת בנצרת, היוותה סימן חשוב לנוכחותנו בקרב הכנסייה המקומית. את חברי קהילותינו זיהו בקלות באמצעות חולצותיהם, כובעיהם והדגלים הישראלים שנשאו בידיהם.

על אף שהשפה העברית לא נשמעה רבות בטקסים ובחגיגות הרשמיים במשך הביקור, היו רגעים חשובים שנתנו תחושה של גאווה מיוחדת לדוברי העברית: במשך סעודת האדון בירושלים, אניה מקהילת ירושלים הקריאה את אחת מתפילות המאמינים בעברית; במשך סעודת האדון בנצרת, ולדימיר מקהילת יפו הקריא את אחת מתפילות המאמינים בעברית; במשך תפילת הערבית בנצרת, רבקה מקהילת ירושלים הקריאה את אחת מתפילות המאמינים בעברית. בנוסף, בתחילת סעודת האדון בנצרת, אליאס שקור, הארכיגמון היווני הקתולי של הגליל, הודה בעברית לרשויות ושינן את הצהרת תחיתו של המשיח בכמה שפות, כולל בעברית ובמשך אותה התפילה, האב פיירבטיסטה (ראש הפרנציסקאנים) הקריא תקציר של דרשת האפיפיור בעברית.

בתקופת ההכנה לביקור ובמיוחד בימים שקדמו לו, קהילותינו עוררו עניין רב בקרב העיתונאים. דיווחים ומאמרים רבים הופיעו בעיתונות (גם המקומית וגם הבינלאומית), ועיתונאים התקשרו לנציגות כדי לראיין ולהשיג מידע אודות חיינו בישראל. התוצאות היו מדויקות יותר ומדויקות פחות, אולם בסיכום כללי הכתבות היו לרוב חיוביות.

ב-14 במאי 2009, בדרשתו של האפיפיור במשך תפילת הערבית שהתקיימה בכנסיית הבשורה בנצרת, פנה האפיפיור ברוך אל הקהילות הקתוליות הדוברות עברית בדברי ברכה.

“ובמקום הזה, היכן שהתבגר ישוע ולמד עברית, אני מברך את הנוצרים הדוברים עברית, המהווים עבורנו תזכורת אודות השורשים היהודים של אמונתנו”.

בדברים אלה, מזכיר לנו האפיפיור מרכיב חיוני של ייעודנו, מרכיב בעל משמעות לכנסייה כולה.

הסמכת האב רומן לכהונה

בשבת ה-25 באפריל, קיבל רומן קמינסקי הסמכה לכהונה בידי הפטריארך הלטיני של ירושלים, פואד טוואל. בהסמכה נכחו בני משפחתו, חברי הקהילות הקתוליות הדוברות עברית ומוזמנים רבים אחרים – מהם חברים של רומן ושל הקהילות. הטקס החל בשעה 11:00 בבוקר כשהמקהלה זמרה, יחד עם הקהל, את "המשיח קם לתחייה".

את הבשורה הקריא השמש וויסאם מסעדה, שגם הוא עצמו קיבל את ההסמכה לכהונה בחודש יוני האחרון. הטקס היה מרגש, במיוחד עבור כל מי שהכיר את האב ז'אן-בטיסט גוריון, שהיה הממונה על הקהילות מ-1990 ועד מותו ב-2005. זאת מכיוון שהטקס נערך באבו-גוש לכבוד את זכרו

לפי בקשתו המפורשת של רומן. ההתרגשות בקהל הגיעה לשיאה ברגע הלבשתו של הכהן החדש בגלימת הכהונה ומשיחת הידיים. בתום ההסמכה, הצטרף האב רומן אל כוהני הדת האחרים שערכו את סעודת האדון. היה זה אכן אירוע נדיר ומשובב נפש לקהילה הקתולית דוברת העברית, שאיחד סביבו פנים רבות – בני לאומים ושפות שונים – לתפילה אחת, לרגע שבו כהן דת קתולי דובר עברית נכנס לשרת את צאן מרעיתו. למחרת ערך האב רומן את סעודת האדון בקהילת חיפה, שם הוא משרת מאז.

קייטנה לילדינו

מה-20 ועד ה-23 ביולי השנה התקיימה קייטנה לילדי הקהילות במנזר יוחנן במדבר בסמוך למושב אבן ספיר בהרי יהודה. בתולדות הקהילות הקייטנות בחודשי הקיץ היו למוסד חשוב. אלישבע המקר, מחלוצי קהילת חיפה, הבינה את חשיבות הקייטנה כמקום בו יוכלו ילדי הקהילות ליהנות מחופשת בית הספר, ולפגוש ילדים אחרים מבני הקהילות שלנו, שבדרך כלל הינם לבד באמונתם הנוצרית, ובנוסף גם ללמוד על אמונתנו. לפני שנתיים, בהנחיית האב יאן מקהילת יפו, התקיימה קייטנה בבית שמש.

השנה הוחלט לחדש את החוויה הזאת ו-19 ילדים נרשמו להשתתף – 11 בנות ו-8 בנים בין הגילאים 5 ועד 14. היו שמונה ילדים מקהילת באר שבע, חמישה ילדים מקהילת חיפה, שני ילדים מקהילת ירושלים, שני ילדים מקהילת יפו ושני ילדים מקהילת לטרון. בינם היו ילדים ממוצאים שונים: רוסים, ערבים, סודאנים, פיליפינים, אמריקאים, צרפתים... וכולם דוברי עברית ספוג ב-"סלנג" הישראלי העכשווי. ששה מדריכים – שני כוהני דת, שתי נזירות ושני סטודנטים ניהלו את הקייטנה.

בגלל המיקום, נושא הקייטנה היה יוחנן המטביל. כל יום התפללו הילדים והצוות תפילת בוקר, סעודת האדון ותפילת ערבית ולמדו על חייו ומפעלו של יוחנן המטביל, שחי באזור הרי יהודה עד אשר יצא לכיכר הירדן. שעות אחדות ביום הוקדשו גם לעבודות אומנות ולמוסיקה וגם לרגעי כייף של משחקים ושחייה בבריכה קטנה שהוצבה בחצר המנזר.

שמחה גדולה, אמונה עמוקה, אחווה וידידות אלה היו מטרות הקייטנה, וישנה תקווה גדולה שאכן הן הושגו לפחות בחלקן. דבר אחד ניתן לאמור: יש לנו ילדים מקסימים המעידים על אחדות הקהילה, למרות שוני של מוצא, שפה ולאום. נוכל להגיד תודה על נאמנותו של האלוהים שדואג גם לעתידנו!

אלפונס רטיסבון והיתומות

המסדר של אחיות ציון (נוטרה דאם דה ציון)

האחות אן-קתרין מאחיות ציון וחברת קהילת ירושלים כבר שנים רבות כותבת לנו מעט על המסדר ונוכחותו בחיי הקהילות הדוברות עברית בארץ.

נוסד מסדר נוטר-דאם דה ציון (גבירתנו של ציון) באמצע המאה ה-19 על ידי תיאודור רטיסבון ואחיו אלפונס. הם נולדו למשפחה יהודית בשטרסבורג, צרפת וכל אחד לבד נטבל בכנסייה הקתולית. אלפונס רטיסבון הגיע לירושלים ב-1855, וכעבור שנה החל לבנות את מנזר "אצ'ה הומו" בעיר העתיקה, אחד המוסדות הראשונים למסדר מחוץ לצרפת.

בשנת 1861 הקים אלפונס רטיסבון את הבניין בעין כרם. בעקבות טבח הנוצרים בלבנון, הבית היה לבית יתומות. אלפונס גם הקים בית ספר מקצועי לבנים ערבים ויהודים במרכז העיר החדשה והעניק לו את השם "פטרס הקדוש של ציון".

היעוד של נוטר דאם דה ציון הינו להעיד לנאמנותו של אלוהים לעמו ולפעול כדי שההבטחות לאברהם יתקיימו בקרב כל האנושות. הנזירות מעבירות את המסר של המועצה הוותיקאנית השנייה, מסר המציין את הקשר העמוק שבין הנצרות ליהדות, בין עם ישראל לכנסייה. הן מעידות שישוע הינו אור לגויים וכבוד לישראל עמו.

בארץ נכחו הנזירות תמיד בחיי הקהילות. ניתן לציין את מפעלה של האחיות מרוסיה שמאז שנות ה-60 ובשיתוף פעולה פורה עם האח יוחנן חיברה שירים רבים ששרים עד היום. נזכיר גם את האחיות גנביב שלימדה שיעורי דת בבאר שבע בשנות ה-60. המנזר בעין כרם תמיד היה מקום מפגש לקהילות וכך הוא נשאר גם היום.

חדשות מהכנסייה המקומית ומהכנסייה בעולם

לקראת הכרזתה של מרי-אלפונסין ג'טאס כמבורכת: נולדה מרי-אלפונסין בירושלים ב-1843 למשפחה נוצרית. היא נכנסה לקבוצת הנזירות על שם יוסף הקדוש של ההתגלות. עקב יוזמתה נוסדה קבוצה חדשה של נזירות בארץ, אחיות המחרוזת, שייעודן עד היום הינו לעזור לנוצרים הערבים בארץ בפרט ובכל המזרח התיכון בכלל באמצעות בתי ספר, מרפאות וכו'. ביולי 2009, האפיפיור חתם על צו המכיר בה כמאמינה למופת והמכשיר את הקרקע להכרזה פומבית על הכרתה כמבורכת. כנראה הטקס שבמהלכו תוכרו כמבורכת יתקיים בחודש אוקטובר.

הוחדה ראשונה לילדינו: בחודשים האחרונים חגגו כמה מילדי קהילתינו את ההוחדה הראשונה, הפעם הראשונה שהשתתפו באופן מלא בסעודת האדון בנסילת לחם הקודש ושתיה מהכוס. ההכנה ליום החגיגה אורכת חודשים ואף שנים בשעה שכוהן הקהילה או מורה דת יושב עם המועמדים ומכין אותם דרך שיעורי דת. אחד הכלים המעטים בשפה העברית לרשותנו הינו הספר "הכר את המשיח", פרי עטו של האב גרגור פבלובסקי מקהילת יפו, ספר שנכתב במפורש למטרה זו. הספר ייצא שוב לאור תוך כמה חודשים במהדורה חדשה.

שינויים ומינויים: מאז פרסום הגיליון האחרון של "קול רינה" חל מספר שינויים בקהילות השונות. אנו נפרדנו מהאב סלבומיר אברמובסקי, שמונה כוהן באילת. אנו מודים לו על שנות שירותו בקהילות ובמיוחד בין דוברי הרוסית. האב יאן חלבקה סיים את שירותו ביפו ומקדיש את כל זמנו כעת לעבודה בקהילות הדוברות רוסית בלטרון ובטבריה. האב דויד נויאהוז החליף את האב יאן כאחראי על קהילת יפו. האב רומן קמינסקי החליף את האב דויד נויאהוז כאחראי על קהילת חיפה בעקבות הסמכתו לכהונה באפריל. הגיעו שני כוהנים חדשים להצטרף אלינו: האב יואל סלבטרה מאיטליה והאב וויאסלב דוברובסקי מפולין ואנו מאחלים להם עבודה פורייה וקליטה קלה בינינו.

ומתוקה!

שנה טובה

יוצא מטעם: נציגות הקהילה הדוברת עברית - הפטריארכיה הלטינית בירושלים

ת.ד. 581, ירושלים 91004

www.catholic.co.il

